

LATVIJAS VALSTS PREZIDENTS

Nr. 44

Rīgā 2011.gada 28.jūlijā

Latvijas Republikas Saeimas
priekšsēdētājam **Solvitai Āboltiņai**

Ļoti cienījamā Āboltiņas kundze!

2011.gada 21.jūlijā Saeima pieņēma likumu „Grozījumi Civilprocesa likumā” (likumprojekta Nr.15/Lp10). Šajos grozījumos risināti daudzi svarīgi jautājumi, tostarp pieņemtas tiesību normas, kas groza Civilprocesa likuma 142. un 599.pantu saistībā ar piedziņas vēršanu uz parādnieka noguldījumiem kredītiestādē.

2011.gada 22.jūlijā esmu saņēmis Latvijas Apvienotās Policistu arodbiedrības lūgumu, savukārt 26.jūlijā – Latvijas Kredītņēmēju Apvienības lūgumu, kā arī turpinu saņemt daudzus citus iesniegumus ar lūgumiem minētos Civilprocesa likuma grozījumus nodot Saeimai otrreizējai caurlūkošanai.

Civilprocesa likuma 599.panta trešā daļa citastarp noteic: ja parādniekam ir noguldījums kredītiestādē, tiesu izpildītājs kredītiestādei dod rīkojumu noguldītos līdzekļus tiesu izpildītāja norādītajā piedzenamās summas un sprieduma izpildes izdevumu apmērā pārskaitīt tiesu izpildītāja depozīta kontā, ievērojot šā likuma 1.pielikuma 3.punktā noteikto ierobežojumu attiecībā uz parādnieku. Pēc līdzīga principa veidota arī uz ar prasības nodrošinājuma jautājumos pieņemto lēmumu izpildi attiecināmā Civilprocesa likuma 142.panta piektās daļas konstrukcija.

No Civilprocesa likuma 1.pielikuma 3.punkta izriet, ka piedziņas vēršanai pēc izpildu dokumentiem nav pakļauta nauda minimālās mēneša darba algas apmērā uz parādnieku, katru viņa ģimenes locekli un apgādībā esošu personu, bet uzturlīdzekļu piedziņas lietās nepilngadīgu

bērnu uzturam vai Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijas labā – nauda 50 procentu apmērā no minimālās mēneša darba algas uz parādnieku, katru viņa ģimenes locekli un apgādībā esošu personu.

Izskatot likumprojektu trešajā lasījumā, Juridiskā komisija ir atbalstījusi piekto un divdesmito priekšlikumu un Civilprocesa likuma 142.panta piektajā daļā un 599.panta trešajā daļā atteikusies no atsauces uz Civilprocesa likuma 1.pielikumu, to aizstājot ar patstāvīgu tiesību normu, proti, ka tiesu izpildītājs kredītiestādei dod rīkojumu noguldītos līdzekļus tiesu izpildītāja norādītajā piedzenamās summas un sprieduma izpildes izdevumu apmērā pārskaitīt tiesu izpildītāja depozīta kontā, saglabājot parādniekam līdzekļus minimālās mēneša darba algas apmērā.

Latvijas Apvienotā Policistu arodbiedrība un Latvijas Kredītņēmēju Apvienība pauž viedokli, ka tas izdarīts nepamatoti, jo piedziņas vēršanai pēc izpildu dokumentiem nevajadzētu būt pakļautai naudai minimālās mēneša darba algas apmērā ne tikai attiecībā uz parādnieku, bet arī uz viņa ģimenes locekļiem un apgādībā esošajām personām.

Tieslietu ministrija, Saeimas Juridiskais birojs un Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padome sanāksmē Valsts prezidenta kancelejā apliecināja, ka līdz šim Civilprocesa likuma 142.panta piektā daļā, Civilprocesa likuma 599.panta trešā daļa un Civilprocesa likuma 1.pielikuma 3.punkts tika interpretēti sistēmiski, proti, ka piedziņas vēršanai pēc izpildu dokumentiem nav pakļauta nauda minimālās mēneša darba algas apmērā tikai attiecībā uz parādnieku, nevis citām attiecīgajā punktā minētajām personām.

Valsts prezidentam nav pamata apšaubīt tiesību normu piemērotāja apsvērumus. Kā noprotams no Tieslietu ministrijas sniegtās informācijas, grozījumi Civilprocesa likuma 142.panta piektajā daļā un 599.panta trešajā daļā izdarīti ar mērķi, lai šo interpretāciju nostiprinātu un padarītu likumu lasītājam uztveramāku. Vienlaikus tas neliedz likumdevējam grozīt tiesību normas un noteikt tām jaunu saturu.

Tomēr, atsakoties no atsauces uz Civilprocesa likuma 1.pielikuma 3.punktu Civilprocesa likuma 142.panta piektajā daļā un 599.panta trešajā daļā, tipiskākajos gadījumos šis punkts vairs netiks piemērots. Iespējams, loģiski veidojot likuma tekstu, līdzīgie jautājumi jāregulē vienuviet, kas parasti ļauj panākt labāku un sistēmisku risinājumu.

Latvijas Apvienotā Policistu arodbiedrība un Latvijas Kredītņēmēju Apvienība pamatoti norāda, ka Civilprocesa likuma 142.panta piektajā daļā un 599.panta trešajā daļā atteikšanās no atsauces uz Civilprocesa likuma 1.pielikumu izjauc to konstrukciju, kas līdz šim pēc Uzturlīdzekļu garantiju fonda likuma pieņemšanas likumos konsekventi ievērota, un var aizskart bērnu intereses.

Proti, parasti attiecībā uz uzturlīdzekļu piedziņu no parādnieka tiek piedzīts vairāk naudas līdzekļu nekā no citiem parādniekiem. Savukārt grozījumi paredz pretējo, no kā izriet, ka pieņemtie grozījumi faktiski vairāk aizsargā to personu intereses, kuras nemaksā uzturlīdzekļus, jo aizliedz veikt piedziņu, atstājot parādniekam naudas līdzekļus zem minimālās mēneša darba algas.

Tāpat nav loģiski, ka pēc grozījumu spēkā stāšanās tiktu paredzēta atšķirīga pieeja un ierobežojumi piedziņai no darba samaksas (tiek ievērots noteikums par 50 procentiem no minimālās mēneša darba algas) un noguldījumiem kredītiestādēs (noteikums par 50 procentiem no minimālās mēneša darba algas netiek ievērots).

Ja attiecībā uz uzturlīdzekļu piedziņu pilnībā netiek piemērots Civilprocesa likuma 1.pielikuma 3.punktā noteiktais par aizliegumu veikt piedziņu minimālās mēneša darba algas apmērā arī attiecībā uz parādnieka ģimenes locekļiem un viņa apgādībā esošajām personām, var veidoties situācija, ka, piedzenot uzturlīdzekļus no parādnieka, var tikt aizskartas citu viņa nepilngadīgo bērnu intereses.

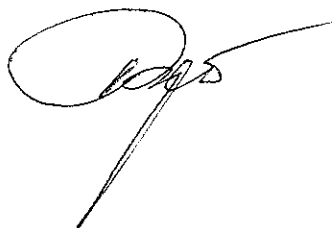
Strīdīgie priekšlikumi visvairāk skar tieši nenodrošinātos kreditorus (arī valsti un kriminālprocesā cietušos), nevis nodrošinātos kreditorus (piemēram, kredītiestādes, kuras piedziņu parasti vērš uz nekustamo īpašumu, kas ir nodrošināts ar hipotēku).

Nebūtu pareizi arī pieņemt normatīvo regulējumu, kas ļauj parādniekam tikai lielā apgādājamo skaita dēļ vai apzināti sadalot naudu pa vairāku kredītiestāžu kontiem vispār izvairīties no piedziņas, it īpaši par termiņā nesamaksājamiem administratīvajiem sodiem. Tas nepamatoti varētu samazināt piedzenamo summu apmēru.

Līdz ar to Saeimas kompetencē, turpinot jau Saeimas Juridiskajā komisijā sāktu kvalitatīvo diskusiju, ir izdarīt tiesībpolitiskus apsvērumus un panākt saprātīgu līdzsvaru starp kreditora un parādnieka interesēm, kā arī valsts pienākumu gādāt par grūtībās nonākušajām ģimenēm, nodrošināt bērnu intereses, kā arī izveidot saprotamu, saskaņotu un pārskatāmu likuma un tā pielikuma tekstu.

Tādējādi, izvērtējot paustos viedokļus, saskaņā ar Satversmes 71.panta pirmo teikumu prasī Jums likuma „Grozījumi Civilprocesa likumā” (likumprojekta Nr.15/Lp10) otrreizēju caurlūkošanu.

Valsts prezidents

Andris Bērziņš